

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๓/๒๕๔๕

วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๕

เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยกรณีพระราชกำหนด
การปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลยุติธรรมมีหนังสือลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๕ ส่งคำโต้แย้งของนายชนิด
จันทะยาสาคร จำเลย ในคดีหมายเลขคำที่ ๒๓๕๖/๒๕๔๕ ของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ในประเด็นว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน
พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐
และมาตรา ๕๐ หรือไม่ โดยมีข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ดังนี้

๑. กองทุนรวมเกมม้าแคปปีตอล โดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม วรณ จำกัด
โดยนายฐิติวร โชตยาภรณ์ ผู้รับมอบอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องนายชนิด จันทะยาสาคร เป็นจำเลย
ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ตามคดีหมายเลขคำที่ ๒๓๕๖/๒๕๔๕ เรื่อง ตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์ กู้ยืมซื้อ
หลักทรัพย์บัญชีเดินสะพัด จำนวนทุนทรัพย์ ๖,๓๗๐,๕๕๔.๖๕ บาท

๒. จำเลยยื่นคำให้การปฏิเสธฟ้องโจทก์และต่อสู้ว่า

(๑) สัญญาซื้อขายหลักทรัพย์ สินเชื่อธุรกิจของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เอส ซี เอฟ ฯ
ที่โจทก์ในฐานะผู้ซื้อที่มีต่อจำเลย กับ ปรส. ในฐานะผู้ขาย ซึ่งอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการปฏิรูประ
บบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๔๑ นั้น โจทก์มิใช่ผู้ถูกโต้แย้งสิทธิจึงไม่มีอำนาจฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
มาตรา ๕๕ และการซื้อขายหลักทรัพย์ดังกล่าวอยู่นอกวัตถุประสงค์ของโจทก์

(๒) พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗ และ
มาตรา ๓๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และ
มาตรา ๕๐ กล่าวคือ มาตรา ๒๗ ของพระราชกำหนด ฯ ดังกล่าว เป็นบทบัญญัติที่ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่
เข้าประมูลซื้อหลักทรัพย์ได้รับการยกเว้นไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา ๓๐๖ และมาตรา ๓๐ ที่ระบุให้ ปรส. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อ

ดำเนินการแทนบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการและนำสินทรัพย์ออกขาย นั้น เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองและเป็นการเลือกปฏิบัติ รวมทั้งเป็นความไม่เสมอภาคทางกฎหมาย

๓. จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ได้โต้แย้งว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๐ เนื่องจากมาตรา ๓๐ ของพระราชกำหนดดังกล่าว ระบุให้ ปรส. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการแทนบริษัทที่ถูกระงับกิจการและนำสินทรัพย์ออกขาย เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรอง และการที่พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน มิได้ระบุถึงการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขัน โดยเสรี เป็นการออกกฎหมายที่ให้อิทธิพลแก่บุคคลหรือนิติบุคคลที่เข้าซื้อทรัพย์สิน เป็นความไม่เสมอภาคทางกฎหมาย และเป็นการเลือกปฏิบัติและเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลย จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๐ ขอให้ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

๔. ศาลแพ่งกรุงเทพใต้พิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๐ หรือไม่ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๒๖ การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๗ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง

มาตรา ๒๕ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

มาตรา ๕๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาด หรือขจัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน

พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่คณะกรรมการองค์การเห็นว่า บริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการใดไม่อาจแก้ไขหรือฟื้นฟูฐานะการดำเนินงานได้ ให้รายงานรัฐมนตรีทราบ และให้คณะกรรมการองค์การ

มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสองคน มีอำนาจเข้าดำเนินการแทนบริษัทนั้นได้ทุกประการและทำการชำระบัญชีบริษัท กับให้ประธานกรรมการเป็นผู้แทนของบริษัทนั้น โดยให้ถือว่าเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น

เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการแจ้งเป็นหนังสือให้บริษัทนั้นทราบ และให้กรรมการของบริษัทนั้นพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ โดยให้ถือว่าเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นและให้ปิดประกาศการแต่งตั้งคณะกรรมการไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของบริษัทนั้น กับทั้งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับ

ประธานกรรมการอาจมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนหรือบุคคลอื่นใดปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งแทนบริษัทนั้นหรือคณะกรรมการได้

ในการดำเนินงานของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง การใดที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยบริษัทจำกัด หรือกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด กำหนดอำนาจและหน้าที่ให้เป็นของที่ประชุมใหญ่ ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของรัฐมนตรี

การขายทรัพย์สินเพื่อชำระบัญชีของบริษัทนั้นให้เปิดประมูลโดยเปิดเผย หรือแข่งขันราคาตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และให้องค์การได้รับค่าธรรมเนียมในอัตราร้อยละหนึ่งของราคาที่ยขายได้

การชำระบัญชีของบริษัท ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งผู้ชำระบัญชี และการใดที่เป็นอำนาจและหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่ ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของรัฐมนตรี

ได้พิจารณาแล้ว มีประเด็นวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า ผู้ร้องมีสิทธิให้ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับคดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

เห็นว่า กรณีตามคำร้องที่ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งความเห็นของกลุ่มความซึ่งโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา

วินิจฉัย จึงเป็นกรณีที่เข้าบทบัญญัติมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ผู้ร้องมีสิทธิส่งคำร้องและศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจเพียงพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้ได้

ประเด็นตามคำร้องที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๐ หรือไม่ เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖๑/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๕ วินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๕๐ แล้ว จึงไม่ต้องวินิจฉัยอีกและเหลือประเด็นวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ได้พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กรต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติถึงสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้ได้รับรองไว้โดยแจ้งชัด โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่บัญญัติถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยให้บุคคลมีความเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน ส่วนการเลือกปฏิบัติจะต้องเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมเท่านั้น จึงจะกระทำไม่ได้ ส่วนพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการให้ ปรส. และคณะกรรมการ ปรส. ซึ่งเป็นองค์กรของรัฐเข้าดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูฐานะของบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการ เพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงินและคุ้มครองผู้ฝากเงินและเจ้าหน้าที่ของสถาบันการเงิน เพื่อเรียกความเชื่อมั่นในระบบสถาบันการเงินกลับคืนมา และคณะกรรมการที่คณะกรรมการ ปรส. แต่งตั้งขึ้นเพื่อให้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามที่จำเป็นเพื่อชำระสะสางกิจการ รวบรวม จำหน่ายทรัพย์สินจนเสร็จสิ้นกระบวนการชำระบัญชีอันมีผลให้การดำเนินการเกี่ยวกับกิจการของบริษัทที่ถูกสั่งให้ระงับกิจการแตกต่างไปจากกฎหมายเดิมที่ใช้อยู่ เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วทันต่อการแก้ไขปัญหา

วิกฤติเศรษฐกิจเท่านั้น ซึ่งเป็นวิธีการดำเนินการของคณะกรรมการและเป็นขั้นตอนของการชำระบัญชีบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินการและไม่อาจแก้ไขหรือฟื้นฟูฐานะหรือดำเนินการได้ ถึงแม้ว่าจะเป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพบางประการของบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินการ แต่บทบัญญัติดังกล่าวนี้เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับในขั้นตอนหลังจากเมื่อบริษัทถูกสั่งให้ระงับการดำเนินการและไม่อาจแก้ไขหรือฟื้นฟูกิจการได้แล้ว และบทบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับกับบริษัททุกบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินการ โดยคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ จึงเป็นบทบัญญัติที่มีผลใช้บังคับโดยเสมอกันและเท่าเทียมกันมิได้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และมีได้ทำให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ลดลง หรือกระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๐

นายมงคล สระฐาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ